

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

15.07.2016 р.

Львів

№ 13/03-31 рк/к

ЛМКП «Айсберг»
пр. Свободи, 39,
м. Львів,
79007
ЄДРПОУ – 20772578

Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) прийняло до розгляду заяву (*Інформація з обмеженим доступом*) від 30.03.2016 р. №б/н, (вх. від 30.03.2016 №14-61/К) щодо правомірності нарахувань ЛМКП «Айсберг» за спожиту електричну енергію мешканцям будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

В ході розгляду звернення Відділенням встановлено таке.

Визначення монопольного (домінуючого) становища

ЛМКП «Айсберг» створене Львівською міською радою) відповідно до ухвали Львівської міської ради та підпорядковане Галицькій районній адміністрації Львівської міської ради, яка є представником Власника територіальної громади м. Львова і є органом до сфери управління якого входить комунальне підприємство.

У своїй діяльності ЛМКП «Айсберг» керується Господарським кодексом України, Законами України: «Про власність», «Про житлово - комунальні послуги», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про зовнішньоекономічну діяльність», Статутом та іншими законодавчими актами.

ЛМКП «Айсберг» є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку, бланки зі своїм найменуванням, несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна згідно з чинним законодавством, має право укладати угоди, набувати майнові та особисті немайнові права, бути позивачем та відповідачем у суді.

Балансоутримувачем житлового будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові є ЛМКП «Айсберг».

ЛМКП «Айсберг» здійснює господарську діяльність на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові шляхом виставлення рахунків мешканцям вказаного будинку

за компенсацію спожитої ними електричної енергії через мережі, що належать Підприємству, які в свою чергу підключені до лічильника ЛМКП «Айсберг» за показами якого ЛМКП «Айсберг» здійснює розрахунки з ПАТ «Львівобленерго» згідно тарифу та договору на постачання товариству електроенергії.

ЛМКП «Айсберг» здійснює господарську діяльність на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів (мешканців) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва - підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність).

Отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ЛМКП «Айсберг» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до вимог Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та «Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку», затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики), Відділення було проведено аналіз становища ЛМКП «Айсберг» на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Встановлення об'єкта аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища.

Об'єктами аналізу щодо визначення становища на зазначеному ринку є:

- суб'єкт господарювання – ЛМКП «Айсберг»;
- послуги із забезпечення електричною енергією споживачів (мешканців) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Визначення товарних меж ринку.

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Товаром, у розумінні абзацу 13 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та згідно пункту 4 Методики, є послуги із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Виходячи з вищенаведеного, споживачі (мешканці) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові, який знаходиться на балансі ЛМКП «Айсберг», не

мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги на території даного будинку, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Айсберг».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є надання ЛМКП «Айсберг» послуг із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

ЛМКП «Айсберг» надає послуги із забезпечення електричною енергією у територіальних межах будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові, що знаходиться на балансі ЛМКП «Айсберг», відповідно до договору укладеного з ПАТ «Львівобленерго».

Територіальними (географічними) межами ринку вищевказаних послуг є територія будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові, що знаходиться на балансі ЛМКП «Айсберг».

Часовими межами ринку надання послуг із забезпечення електричною енергією споживачів (мешканців) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові визначено 2013, 2014, 2015р. та період з 01.01.2016 по 15.07.2016

Бар'єри вступу на ринок.

Бар'єри вступу на ринок – це обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Діяльність на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів (мешканців) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові може проводитися суб'єктом господарювання на балансі якого знаходяться електричні мережі будинку та засоби обліку електричної енергії.

Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

Споживачами послуг із забезпечення електричною енергією є мешканці будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові.

Враховуючи вищенаведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище ЛМКП «Айсберг» містить ознаки монопольного (домінуючого) на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів (мешканців) будинку (*Інформація з обмеженим доступом*) у м. Львові, який знаходиться на балансі ЛМКП «Айсберг», із часткою 100 відсотків у часових межах: 2013, 2014, 2015 та період з 01.01.2016-15.07.2016.

Взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами (на роздрібному ринку електричної енергії), регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 417/1442 (надалі – ПКЕЕ). Дія ПКЕЕ поширюється на всіх юридичних осіб та фізичних осіб (крім населення).

Пунктом 1.2 ПКЕЕ передбачені наступні визначення:

населений пункт - юридична особа-споживач (власник електроустановок населеного пункту або уповноважена власником (співвласниками) експлуатаційна організація, в господарському віданні якої є електроустановки населеного пункту), об'єднує населення на визначеній території та утримує ці електроустановки з метою забезпечення електричною енергією споживачів населеного пункту;

населення - споживачі електричної енергії - фізичні особи, які з метою задоволення власних побутових або господарських потреб споживають електричну енергію для потреб електроустановок, що належать їм за ознакою права власності або користування, за винятком електроустановок, які використовуються для здійснення в установленому законодавством порядку підприємницької та/або незалежної професійної діяльності

Пунктом 1.3. ПКЕЕ передбачено, що постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом.

В пункті 12. ПКЕЕ наведені особливості постачання електричної енергії для населених пунктів, зокрема:

12.1. Електрична енергія постачається населеному пункту на підставі договору про постачання електричної енергії.

12.2. Точка продажу електричної енергії населеному пункту встановлюється на межі балансової належності електроустановок цього населеного пункту.

12.3. Населений пункт на підставі договору про постачання електричної енергії здійснює закупівлю електричної енергії у постачальника електричної енергії з метою її подальшого використання споживачами населеного пункту для задоволення комунально-побутових потреб споживачів населеного пункту, для технічних цілей та інших потреб населеного пункту. За обсяг закупленої електричної енергії з постачальником електричної енергії розраховується населений пункт відповідно до умов договору.

12.4. Закупівля електричної енергії у постачальника за рахунок коштів споживачів населеного пункту, умови використання електричної енергії, розрахунків за неї, умови технічного забезпечення електропостачання електроустановок споживачів населеного пункту, утримання та обслуговування технологічних електричних мереж населеного пункту регулюються установчими документами населеного пункту та/або укладеними у встановленому законодавством порядку договорами між споживачами населеного пункту та населеним пунктом щодо обслуговування технологічних електричних мереж населеного пункту.

12.15. Населений пункт розраховується з постачальником електричної енергії за обсяги електричної енергії, спожитої для побутових потреб населеного пункту, за відповідним тарифом для населення, яке розраховується за загальним розрахунковим засобом обліку та об'єднане шляхом створення юридичної особи. Розрахунки за електричну енергію, спожиту на технічні цілі, здійснюються за відповідними тарифами, встановленими НКРЕКП.

Водночас, законодавством чинним передбачена можливість безпосередніх розрахунків мешканців багатоквартирних будинків з енергопостачальником. Відносини між громадянами та енергопостачальниками регулюються **Правилами користування електричною енергією для населення** (далі - ПКЕЕН), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357. Так п.5.ПКЕЕН передбачено, що у разі розташування об'єктів споживача за різними

адресами споживач повинен укласти окремий договір щодо кожного об'єкта. У багатоквартирному будинку енергопостачальник укладає договори з кожним наймачем (власником) квартири. Для даного виду розрахунку необхідна наявність технічної можливості проведення по квартирного обліку житлового будинку.

Постачання електричної енергії в будинок за адресою: *(Інформація з обмеженим доступом)* здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії №63009 від 26.12.2007 р., що укладений між ПАТ «Львівобленерго» та ЛМКП «Айсберг».

ПАТ «Львівобленерго» постачає електроенергію для потреб мешканців будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* у м. Львові споживачу-населеному пункту ЛМКП «Айсберг» (на підставі згадуваного договору), який розраховується за спожиту електричну енергію споживачам населеного пункту за показами загальнобудинкової прилади обліку №48832995 за рахунок коштів, зібраних зі споживачів населеного пункту. Мешканці вказаного будинку не є безпосередньо споживачами ПАТ «Львівобленерго», тому не сплачують за спожиту електроенергію безпосередньо ПАТ «Львівобленерго», а сплачують ЛМКП «Айсберг».

ПАТ «Львівобленерго» виставляє рахунки за спожиту електричну енергію на підставі довідки про показники приладів обліку електричної енергії що надаються ЛМКП «Айсберг» по всіх будинках що обслуговуються ЛМКП «Айсберг».

ЛМКП «Айсберг» забезпечує електричною енергією споживачів (мешканців) будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* у м. Львові, який знаходиться на балансі ЛМКП «Айсберг».

Відповідно до інформації, надісланої ЛМКП «Айсберг» листом вх. від 20.04.2016р. №8-697 до Відділення встановлено, що: «Кількість квартир, які розміщені в будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* становить 35 квартир, з них дві квартири приєднані до кв.46, тому всього 33 квартири.

На сьогоднішній день в більшості квартир здійснено перевірку електромережі, встановлено і опломбовано квартирні лічильники, а саме 25 квартир обладнані квартирними лічильниками.

В будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* облік електроенергії здійснюється по загальнобудинковому лічильнику, який зареєстровано в ПАТ «Львівобленерго» згідно договору».

Для з'ясування обставин викладених у Вашій заяві Відділення зверталось з вимогами на адресу ЛМКП «Айсберг» та додатково телефонограмою викликала керівника ЛМКП «Айсберг» до приміщення Відділення для надання пояснень.

Відповідно до Протоколу від 23.06.2016 р. директор ЛМКП «Айсберг» *(Інформація з обмеженим доступом)* надав пояснення:

- щомісячне споживання електроенергії у місцях загального користування житлового будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* розраховується «згідно потужності електроламп встановлених в місцях загального користування»;
- щомісячне споживання електроенергії ліфтами у будинку *(Інформація з обмеженим доступом)* розраховується з огляду на «максимальне споживання ліфта».

Листом від 13.06.2016 р. №611 ЛМКП «Айсберг»

«Для розрахунку нарахувань за електроенергію місць загального користування для кожної квартири проводиться наступним чином. Споживання кіловат МЗК *на

тариф електроенергії без ПДВ/на загальну площу будинку отримаємо тариф МЗК на 1 м. кв. будинку.

Приклад жовтень 2014р. : $600 \text{ кВт} * 0,3495$ (тариф електор. Без ПДВ)/3728, 7 м. кв (площа будинку)=0,5624 грн. тариф МЗК на 1 м. кв. будинку.

Розрахунок електроенергії на прикладі березня 2015р.

Загальна кількість кіловат по загально будинковому лічильнику табл. №3 віднімаємо кількість кіловат МЗК табл №1 віднімаємо кількість кіловат ліфт табл. №2 отримуємо кількість кіловат які спожили всі квартири.

$13015 \text{ кВт} (\text{табл} \#3) - 700 \text{ кВт} (\text{табл.} \#1) - 1300 \text{ кВт} (\text{табл.} \#2) = 11015 \text{ кВт}$ кількість кіловат які спожили всі квартири.

Розрахунок електроенергії поквартирно:

Загальна кількість кіловат, які використано квартирами з лічильниками квартира №2-112кВт, квартира №4-120 кВт, квартира №5-240 кВт, квартира №7-30 кВт, квартира №8-120 кВт, квартира №9-221 кВт, квартира №13-180кВт, квартира №18-851кВт, квартира №18а-180кВт, квартира №28-41кВт, квартира №31-240кВт, квартира №32-90кВт, квартира №37-150кВт, квартира №43-111кВт, квартира №45-50кВт, квартира №52-114кВт. Разом 2850кВт, які спожили квартири з лічильниками.

$11015 - 2850 = 8165 \text{ кВт}$ кількість кіловат квартир без лічильників.

Розрахунок для квартир без лічильника проводиться відповідно до загальної площі кожної квартири:

Квартира №1а-21,7 м. кв., квартира №3-50,5 м. кв., квартира №10-240,9 м. кв. квартира №15-69,9 м. кв. квартира №19-81,9 м. кв. квартира №20-70.5 кв. квартира №21-51,4 м. кв. квартира №22-78,6 м. кв. квартира №23-102,8 м. кв. квартира №25-218,3 м. кв. квартира №33 – 60,2 м. кв. квартира №34-74,7 м. кв. квартира №35-112,1 м. кв. квартира №40-82,7 м. кв. квартира №42-92,6 м. кв. квартира №44-74,1 м. кв. квартира №46 – 420,2 м. кв. Разом 1903,1 м. кв. =1,79938 грн. тариф в розрахунку на 1 м. кв. загальної площі квартири.

Тариф множимо на площу квартири і отримуємо місячне нарахування по світлу на дану квартиру.

Приклад:

Квартира 35=112,1 м. кв. (площа)*1,79938 тариф на 1 м. кв.=201,71 грн.

Квартира 42=92,6 м. кв.(площа)* 1,79938 тариф на 1 м. кв.=166,62 грн.»

Слід зазначити, що така схема розподілу електроенергії мешканцям ніяким нормативно-правовими актами не передбачена, розрахунки за спожиту електричну енергію мешканців будинку та ЛМКП «Айсберг», не передбачена установчими документами ЛМКП «Айсберг» та не регулюються жодними документами, втому числі відсутні договори між ЛМКП «Айсберг» та мешканцями, які б визначали порядок та механізм нарахувань спожитої електричної енергії мешканцями та розрахунків за спожиту електроенергію.

Вищенаведене свідчить, що на будинок встановлений лише один лічильник електричної енергії, який обліковує освітлення місць загального користування, електроенергію ліфтів та разом із тим електроенергію спожиту у квартирах мешканців будинку (Інформація з обмеженим доступом), то наведена ЛМКП «Айсберг» схема електроенергії може призводити до не обґрунтованого розподілу

електричної енергії між мешканцями будинку та ставить в нерівні умови тих мешканців, які мають квартирний прилад обліку та тих хто не має змоги самостійно встановити такий прилад обліку.

Такі дії ЛМКП «Айсберг» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (Інформація з обмеженим доступом) у м. Львові у вигляді дії Підприємства (застосування необґрунтованої схеми розподілу електроенергії між мешканцями будинку); що може призвести до ущемлення споживачів (мешканців будинку (Інформація з обмеженим доступом)), а саме, до виставлення нарахунків за спожиту електроенергію у необґрунтованому розмірі, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону).

У зв'язку із вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дії підприємства, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цього порушення, Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ЛМКП «Айсберг» обов'язкові для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. ЛМКП «Айсберг» вжити заходи для припинення дій які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із забезпечення електричною енергією споживачів будинку (Інформація з обмеженим доступом) у м. Львові у вигляді дії Товариства (застосування необґрунтованої схеми розподілу електроенергії між мешканцями будинку), що може призвести до ущемлення споживачів (мешканців будинку (Інформація з обмеженим доступом)), а саме, до виставлення нарахунків за спожиту електроенергію у необґрунтованому розмірі, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
2. Повідомити про розгляд Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України протягом 2 місяців з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

В. о. Голови Колегії

С. Оленюк